

## TALE

20-03-2017

J.nr. 2017 - 1837

CAIJ

Joachim Lynggaard Boll

Talepunkter til samråd FIU AH og AI d. 4. maj 2017 kl  
13.15-14.45

---

(Det talte ord gælder)

Emnet for de stillede spørgsmål er OECD's statistik over arbejdstid generelt, og mere specifikt også brugen af denne statistik i to besvarelser på spørgsmål 199 og 253 jeg har givet til Beskæftigelsesudvalget og til hr. Pelle Dragsted tidligere i år.

Jeg er blevet bedt om at besvare to spørgsmål ved dagens samråd:

Om jeg er "enig med OECD i, at OECD's opgørelser over den gennemsnitlige årlige arbejdstid for de forskellige OECD-lande ikke kan bruges til at sammenligne niveauet i den gennemsnitlige årlige arbejdstid på tværs af OECD-landene"

Og om jeg vil trække konklusionen fra mit svar på BEU alm. del - spørgsmål 253 tilbage: dvs. at "Danmark har den 12. laveste akkumulerede arbejdstid over levetiden blandt OECD-landene, og ligger dermed under OECD gennemsnittet"?

Lad mig starte med, i forhold til samrådets første spørgsmål, at understrege, at når det drejer sig om opgørelser over den gennemsnitlige arbejdstid, er der tale om opgørelser, som er svære at lave, og som har betydelig usikkerhed.

De OECD-tal, der ligger til grund for mine svar på spørgsmål 199 og 253 har – på trods af OECD's metodeforbehold – ofte været anvendt som en indikation på omfanget af arbejdstiden i de enkelte lande.

Tallene har været anvendt i gennem årene i publikationer fra fx Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, Arbejdsmarkedskommissionen, Det Økonomiske Råd og AE-rådet.

Tidligere regeringer har anvendt de her OECD-tal til at sige noget om arbejdstiden i de forskellige OECD-lande.

Den tidligere SR-regering anvendte tallene i deres publikationer.

Helt konkret er de her tal blevet anvendt i følgende publikationer, som ikke er en udtømmende oversigt over tallenes anvendelse.

- Finansministeriets økonomiske analyse om produktivitet og konkurrence fra januar 2016 til opgørelse af produktivitet.
- Erhvervs- og Vækstministeriets redegørelse om vækst og konkurrenceevne fra september 2014.
- Erhvervs- og Vækstministeriets redegørelse om vækst og konkurrenceevne fra september 2013.
- Det Økonomiske Råds publikation Dansk Økonomi fra efteråret 2010 til opgørelse af produktivitet.
- Arbejdsmarkedskommissionens publikation velfærd kræver arbejde fra august 2009.

De her OECD-tal har altså været anvendt, uanset hvem der har siddet i regering.

Så det kan da godt undre mig lidt, at spørgerne kaster sig ud i denne diskussion nu, i stedet for at tage den med deres partifæller. Men det skal nu ikke skille os ad, da det jo er en vigtig diskussion.

Jeg kan ikke se, at vi i dag skal lægge os fast på én bestemt opgørelsesmetode fremadrettet.

Det skulle gerne være sådan, at den til enhver tid siddende regeringen kan anvende de tal fra OECD, som man vurderer er de rigtige, til besvarelsen af nogle konkrete folketingsspørgsmål, så længe man tager de nødvendige metodiske forbehold.

Jeg synes, det interessante er arbejdstidens betydning for væksten og produktiviteten i det danske samfund.

Ikke hvorvidt vi kan eller ikke kan anvende nogle specifikke OECD-tal eller opgørelsesmetoder, der har været tradition for at skiftene regeringer har brugt i forskellige økonomiske publikationer igennem de sidste mange år.

Men det ændrer naturligvis ikke på, at der er den usikkerhed i tallene, som OECD også selv påpeger.

Jeg skal naturligvis igen beklage, at der i første omgang ikke blev redegjort for usikkerheden i svarene på spørgsmål 199 og 253 til Beskæftigelsesudvalget.

Da jeg blev opmærksom på de utilstrækkelige metodeforbehold i de oprindelige svar på spørgsmål 199 og 253, sørgede jeg straks for, at mine folk i ministeriet fik afklaret, hvad der var op og ned i kritikken.

Allerede mandagen efter, at ministeriet om onsdagen var blevet opmærksom på kritikken oversendte jeg reviderede besvarelser, hvor disse metodeforbehold blev tilføjet svarene. Forud blev der i ministeriet også hen over weekenden arbejdet

hårdt for at få afklaret kritikkenes betydning, ligesom det blev undersøgt, hvordan samme metode havde indgået i andre publikationer – også de førnævnte publikationer offentliggjort af den tidligere regering.

På den baggrund oversendte jeg udvalget et uddybende notat om de beregninger og metoder, der lå til grund for svarene.

Notatet indeholdt også en forklaring på konsekvenserne af de forskellige valg, der var truffet i udarbejdelsen af svarene.

### **Hvorfor har vi ikke brugt en anden metode?**

Når det er sagt, så er jeg bevidst om, at der kan anvendes andre metoder til opgørelse af arbejdstiden internationalt end OECD's tal.

For eksempel har Produktivitetskommissionen og senest AE-rådet anvendt andre metoder, som i princippet er mere sammenlignelige.

Der er to væsentlige indvendinger ved at anvende disse andre metoder til at sammenligne arbejdstiden i alle OECD-landene, som var det, spørgeren ønskede svar på i spørgsmål 199 og 253.

For det første, baserer de andre metoder sig på spørgeskemaundersøgelser i form af den såkaldte arbejdskraftundersøgelse.

Denne type data er kun tilgængelige i et mindre antal OECD-lande. Data findes simpelthen ikke for alle landene i OECD.

Det er derfor ikke muligt at lave en opgørelse, der svarer fyldestgørende på spørgsmål 199 og 253 på baggrund af fx Produktivitetskommissionens metode.

For det andet, er jeg ikke nødvendigvis enig i, at de andre metoder giver et mere retvisende billede. De har også indbyggede usikkerheder.

Det er her, det risikerer at blive meget teknisk. Og det er derfor, at der er redegjort for forskellene mellem metoderne i det fremsendte notat til Beskæftigelsesudvalget.

Det jeg hæfter mig ved er, at uanset teknikken og metodevalg, så ændrer Danmarks placering sig ikke markant.

Danmark har den 12. laveste arbejdstid i OECD set over hele livet, som det fremgår af svarene.

AE-rådets opgørelse med den anden metode viser, at Danmark har den 11. laveste arbejdstid blandt de 17 lande, der indgår i den opgørelsesmetode.

Jeg synes derfor, det er relevant at bruge lidt tid på at se på de forskellige landes placering med den ene eller den anden opgørelsesmetode.

Men det bliver jo kun for de 17 lande, hvor vi kan regne med begge metoder.

Hvis vi ser på arbejdstid i gennemsnit over hele befolkningen i den arbejdsdygtige alder, så ligger Danmark som 11. sidst blandt de 17 lande i den opgørelse, som Produktivitetskommissionen og AE rådet anvender.

I denne opgørelse ligger Italien med den laveste arbejdstid efterfulgt af

Belgien

Holland

Grækenland

Spanien

Irland

Frankrig

Finland

Østrig

Portugal

og så Danmark.

Sverige, Norge, Tyskland, Storbritannien, USA og Schweiz har således højere arbejdstid end Danmark.

Hvis vi i stedet ser på OECD-statistikken for den samme gruppe lande, ligger Danmark 9. sidst – altså 2 placeringer dårligere end med Produktivtetskommissionens og AE-rådets metode.

I denne opgørelse ligger Frankrig lavest efterfulgt af

Belgien

Italien

Spanien

Tyskland

Grækenland

Holland

Norge

og så Danmark.

Også her ligger Storbritannien, USA og Schweiz i toppen.

Det er således i vidt omfang de samme lande, der ligger over og under Danmark uanset, om man anvender den ene eller den anden metode til at opgøre arbejdstiden.

Den største forskel mellem AE-rådets opgørelse, og OECD's statistik er faktisk, at AE-rådets metode kun dækker 17 lande, mens-OECD statistikken dækker 35 lande.



Metoden med de 17 lande, som AE-rådet har anvendt, dækker desuden kun flertallet af de gamle EU-lande samt USA, Schweiz og Norge.

Der er altså kun ét ikke-europæisk land med, nemlig USA.

Når AE-rådet konkluderer, at den danske arbejdstid "ikke ligger i den tunge ende", skyldes det langt hen ad vejen, at deres undersøgelse blot ikke dækker de lande, som har den højeste arbejdstid.

En række af disse lande befinder sig nemlig udenfor Vesteuropa.

Et eksempel er Sydkorea, som jeg for nylig har besøgt sammen med Folketingets Beskæftigelsesudvalg.

Der er en arbejdskultur i Sydkorea, som er væsentlig anderledes sammenlignet med den danske, tror jeg godt vi kan blive enige om.

Desuden skal vi nok passe ekstra på med at sammenligne Danmark og Sydkorea, da vi ikke kender præcisionen i de koreanske data.

Alligevel vil jeg gerne nævne, at OECD-statistikken viser, at den årlige arbejdstid i Sydkorea er 1.389 timer pr. person i den arbejdsdygtige

alder. Det tilsvarende tal for Danmark er 1.071 timer.

Den gennemsnitlige koreaner arbejder altså meget mere end den gennemsnitlige dansker. Og det er efter, at vi har taget hensyn til at der er flere koreanere, som står udenfor arbejdsmarkedet.

Selv om der er alle mulige metodeudfordringer i at sammenligne Danmark og Sydkorea er der i mine øjne ikke tvivl om, at arbejdsomheden i Sydkorea, er en væsentlig del af forklaringen på den utrolige økonomiske udvikling, der har været i landet de sidste 50 år.

De kan måske lære noget af os, men vi kan bestemt også lære noget af dem, fordi vi jo ved det besøg vi havde med Folketingets Beskæftigelsesudvalg kunne se, hvordan samfundet havde udviklet sig over tid.

### **Danmarks position flytter sig ikke ret meget**

I forhold til samrådets andet spørgsmål, vil jeg gerne understrege, som netop beskrevet, at uanset hvilken metode vi anvender, så befinder Danmark sig i den lave ende, når det drejer sig om arbejdstid.

Derfor synes jeg ikke, der er nogen grund til at trække besvarelsenerne eller konklusionerne tilbage.

Men når det er sagt, vil jeg også gerne understrege, at grunden til det løbende fokus på, om arbejdstiden i Danmark er høj eller lav, skyldes, at arbejdstiden er vigtig i forhold til mulighederne for at skabe velstand og fortsat vækst.

Men vi skal jo heller ikke nødvendigvis stirre os blinde på arbejdstiden som den eneste vigtige faktor.

Der er i hvert fald to andre mål, som jeg synes er lige så vigtige:

For det første, at vi får flest mulig i arbejde. Det er for mig at se utrolig vigtigt, at vi har fokus på, at det skal kunne betale sig at arbejde, så vi får flest mulig med, og færrest mulig efterlades på offentlig forsørgelse.

Det gælder også de personer, der kun har mulighed for at arbejde i småjobs eller i få timer om ugen.

Det er afgørende, at vi udnytter den nuværende vækst i økonomien til at sikre, at flere ledige får del i fremgangen, og at fremgangen kan mærkes i hele landet.

Det er blandt andet baggrunden for, at vi med job-reformen har indført et kontanthjælpsloft, der øger gevinsten ved at tage et job.

Vi har også fået vedtaget en særlig jobpræmie til langtidsledige, der kommer i arbejde.

Vi vil også reducere skatten på arbejde – dels via et højere beskæftigelsesfradrag, og dels via en lavere marginalskat.

Vi ønsker, at topskatten skal spille en langt mindre rolle end i dag, fordi den koster vækst og beskæftigelse.

For det andet, skal vi have fokus på innovation og produktivitet.

Danmark har i flere årtier haft en svag produktivtetsvækst set i forhold til mange andre lande. Der er behov for at øge produktiviteten.

En øget produktivitet gør Danmark til et rigere samfund - og det helt uden, at vi skal arbejde mere.

En del af produktivtetsvæksten skal komme fra forskning og udvikling. Regeringen holder fast i det mål, at Danmark skal investere mindst 1 pct. af BNP i offentlig finansieret forskning.

Vi vil som nævnt sænke indkomstskatten og derved også øge gevinsten ved at arbejde mere.

Vi vil øge virksomhedernes investeringer ved at:

- lempe skatten for iværksættere
- give små nystartede virksomheder bedre adgang til risikovillig kapital
- lette generationsskifte af virksomheder
- styrke aktiekulturen

Vi vil også forenkle regler. Og vi vil forbedre infrastrukturen til gavn for dansk erhvervsliv.

Regeringen har netop i mandags etableret et disruptionsråd med arbejdsmarkedets parter, virksomheder og eksperter på området.

Disruptionsrådet skal arbejde med og rådgive regeringen om, hvordan vi bedst griber og udnytter de muligheder, der opstår som følge af globaliseringen og den teknologiske udvikling.

Vi skal ligeledes snart i gang med tredje runde af trepartsforhandlingerne, hvor der er fokus på livslang læring, så kompetencerne kan blive udbygget og opdateret i takt med, at arbejdsmarkedet udvikler sig.

Det er alt sammen initiativer, der trækker i den rigtige retning i forhold til et mere konkurrencedygtigt Danmark.

Vi har indrettet det danske arbejdsmarked på en måde som gør, at den enkeltes arbejdstid er forholdsvis lav.

Det er derfor vigtigt, at der både er et incitament til, at så mange som muligt deltager på arbejdsmarkedet. Men også, at vi har et effektivt og fleksibelt arbejdsmarked – og at vi får forbedret produktiviteten.

Ellers vil vi ikke kunne opretholde vores position som et af verdens rigeste lande – i hvert fald ikke uden at det skal have konsekvenser for vores samfund.